

Any XII

Barcelona 4 de Juliol de 1899

LA FOSCAIA

SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

Ab ciclista tan divina,
un no 's cansa de viatjà...
No té mes que demaná,
y l' acompañyo á la Xina
com qui al pis del costat va.

De dijous á dijous

LA TRENCADISSA

TIRA peixet los vidriers, si cada mitjany s'presentés una trencadissa com la del diumenge passa! Ells si que podrian posar lo gremi baix la advocació del gloriós Villaverde qu'encare que no es cap sant, à la qüentia 'ns vol fer tornar sants als espanyols à copia de gastarnos la paciencia.

O sinò podrian ser com un vidrier amich meu, qu'ab l'irreflexiu entusiasme de 'ls primers moments, anà à ferver fer un cent de targetas ab una vinyeta de la fortaleza m. Idita, y la inscripció següent:

"AL CASTELL DE MONTJUICH"

GRAN FÁBRICA DE VIDRES

Desquento en días de revolución.

Targetas que, per poch casi li ocasionan un disgust, puig la primera que reparà anà à mans d'un de la policia judicial y com l'amo del colmado autor d'aquella «falla» per poch tiran al vidrier per.. portas.

Pero en lo mon tot son contrastos; si 'ls vidriers no tenen prous paraulas per alabar la conmoció popular del diumenge, fins al extrem de que alguns del gremi, suministraven palets gratis a's amolinats, en canbi altres que no son vidriers s'planyen amargament de la irreflexiva pedregada que 'ls hi ocasionà quantiosas pèrdues en sos interessos.

Y la veritat es que no 'ls hi salta raho als que així s'planyen, perque los que diumenge, dilluns y dimars s'entretenian en anar tombant fanals y esmicolant vidrieras demostraren d'una manera bastant cump'erta, que son espanyols y catalans per equivocació. En la Castellà viurian com lo peix al ayqua.

Molt a gent y jo—que també formo part de la gent—nos preguntavam ab certa mena de dolorosa sorpresa, los días de la trencadissa...

«Pero quina relació tindrán els fanals públics y 'ls aparadors particulars ab los presupuestos de 'n Villaverde? Quina solidaritat pot existir entre 'ls cristalls de Sant Gobain y las aveniuras homèrmicas del cabò Botàs?»

Y la veritat avançs que tot. Aqueixa es l' hora que ni jo—ni la demés gent—havém trobat la solució d'aquest enigma.

Los vidres de 'ls fanals públics son propietat de la ciutat y la ciutat ha de pagarlos. Los vidres particu'ars son propietat de 'ls comerciants è industrials.

Això voi dir que qui pagaran 'ls vidres trencats serà 'l mateix poble que va trencarlos, perque l' import de 'ls vidres anirà incòs en los preços de consums ó en los articles que compri en las botigas.

Y ara sassin lo favor de dirme si no es serzillament

estúpit trencar vidres pe 'l gust de pagarlos després.

A bon segur que 'l govern al enterarse d'aquest exabrupte popular haurá exclamat com l'arca'de del qüento.

—¡Pues ahí me las den todas!

Y fins lo tinent Portas al heure esment del moviment popular, haurá exclamat també pe 'l seu sarró.

—Valga que no tinch lo cap de vidre.

Hi ha qui sosté que la diversió de diumenge fou únicament un aprenentaje de tiro al blanch per afinar la puntería y luego passarse de fadi rompent caps de polissons.

No serà tant; podrà arrivarre à n' aquest cas si 'ls polissons fossin com los vidres, senzills elements decoratius. Pero 'ls polissons al revés de 'ls vidres, portan sabre, 's bellugan y sius corren darrera de 'ls que tiran projectils.

La puntería no mes va ensajarse en los tranvias del Ingés y de las resultas, varios passatgers van surtir ab lo cap plé de xiribechs.

Aquesta es la manera de ferse simpàtichs los manifestants al pob'e sensat. La revisió del procés de Montjuich pot dir: e que ja está feta després de tanta trencadissa.

Que 'm permetin los apreciables artillers del populaix, però si la causa de la revisió guanya un cent per cent ab lo meeting del Nou Retiro, los palets y la grava del mateix dia restaren bastantes simpatiques à la causa de la revisió.

No es d' aquesta manera com se defensan las buenas causas.

Las buenas causas s' defensan ab la constancia, la energía y la calma.

Lo altre es anarsen per las brancas...

—¡De 'ls fanals!

BERTRAN DE L'OS

PRIMAVERA

Tendrà porcella qual esclat comerç,
font de rosa da que cap sol aixuga,
niu de les flaires que l' Abril escampa,
llabi de pòrprès.

Tu que la fibra del amor fas creixe,
tu que les fibres de mon cor fas moure,
obra tes fulles de mon llabi als besos
plascévols sempre.

Així una eterna primavera goses
y de la abella lo fibra may sentes,
com ésser vullas la primer' celista
de ma ventura.

Jamay l' aubada los colors desuse
ni de les aures obida sias,
com una volta del afany que 'm mata
vullas curarme.

Trenca la cinta que les fulles cobla
y ton mantell de virolails rumbeja,
óbram ton cálzer que l' amor es vida
y amor te porta.

FRANCESC UBACH Y VINYETA.

LOS MEUS AMORS

Hi tingut jo relacions
ab xatas, rossas, morenas...
ab donas de totas menas,
tota classe y condicions.
Y no sent exagerat,
com Don Joan, dich molt formal,
tota la escala social
hi corregut, de vritat.
Mes dich mal, y recisico,
una monja 'm falta aquí.
No la vull pas conseguir;
son del clero y no m' hi fico.
Hi tingut amors senzills,
amors fàcils, sols de fira,
com també d' aquell que tira,
plé de escolls y de perills.
Lo primer ¡y quina pel!
Que n' era de retretxera.
Un serafinet d' aiguera...
¡qualsevol pert lo cervell!
Com memoria tinch molt poca,
tornant á casa á la nit
'n lloch d' anar dret al llit,
'm perdia ¡que tanoca!
Mes lo gueto va ensumá
mas freqüentes distraccions

y sense contemplacions
mon amor vá despatxá.
Mes tart... foll, ab ferm deliri,
'n festejava una nena,
valentne també la pena;
pro primeta com un ciri.
Romàntica, tot poesía;
mes vaig plantá aquells amors;
ab caramellos y flors
la butxaca s' escorria.
Vaig buscá 'l modo barato
conquistant una casada.
¡Una dona be'n plantada!
S' hi pasava molt tè 'l rato.
¡Es un fàsich dels marits!
un dia tot... enrahonant hi
ell 'ns vá atrapá infraganti
y vam quedar dividits.
Y jo mes dividit qu' ella,
puig que fet un lleó humá
tal garrotada 'm donà
que 'm vá partí una cos'ella.
No vo'guent mes compromís
visitava una tal Sara,
sent orfe de pare y mare
vivia sola en un pis.

Com m' estimava ¡pobreta!
me donà recort tan grat
que per deixal tot borrat
me costa alguna pesseta.
Tenint ja tants anys de pràctica,
per si m' ha arrivat lo modo
d' estar bé y ab acomodo.
Es qüestió de molta tática.
Hi trobat un angelet
que als cincuenta ja s' arrima.
Y per probá que m' esima
sempre 'm dona algún bitllet.
Sabent qu' es indecorós
rebre dinés d' una dona,
los tinch jo molt poca estona,
ab un altre 'n saig endós.
Y li venen molt rebé;
es ella una baylarina
que ab los peus fa feyna fina,
y lo cap també es lleugé.
Y aixís 'm passo la vida;
ningú perfecte hi ha 'l mon;
los meus mals-de-cap ne son
festejà fort y sens mida.

TRENCA-PJATS,

DE PÉU DE BÀNCH

—Admirém á la Providencia (deya un ximple) que ha fet passar 'ls grans rius per las grans poblacions.

..

—Avuy he tingut ocasió (deya un boig) de contemplar á un *Excel-lencia* y á un *Altesa*. L' *Excel-lencia* era l' home més fastigós qu' he coneget; y l' *Altesa* no tenia més que quatre peus, y un través de dit... de front.

..

—¿Héu vist mania com la d' aquell marquès que té tants caballs? (deya un beneyt). Se fa fer un gran hotel, sent aixis que lo que necessita es una gran quadra.

..

—Jo tinch un *tio* capellá (deya un *tarit larot*) que diu missa al demati, y á la tarda ja no sab lo que 's diu.

FESTAS MAJORS

Tenim lo gust de participar á las societats recreativas y á tota clase de centres de poblacions ahont tinga de celebrarse festa major, que hem acabat de confeccionar en nostres tallers, un surtit inmens de artístichs cromos desde 'ls mes senzills y económichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIÓNS

TITOLS de SOCI, de FORASTER
y de ABONAT, etc., etc.

PREUS INCOMPRENSIBLES
CARNETS DE TOTAS CLASSES

LITOGRAFIA BARCELONESA de
RAMÓN ESTANY

6, CARRER DE SANT RAMÓN, 6

LA TOMASA

LOS PESTES DE HOGUERA

LA MASA

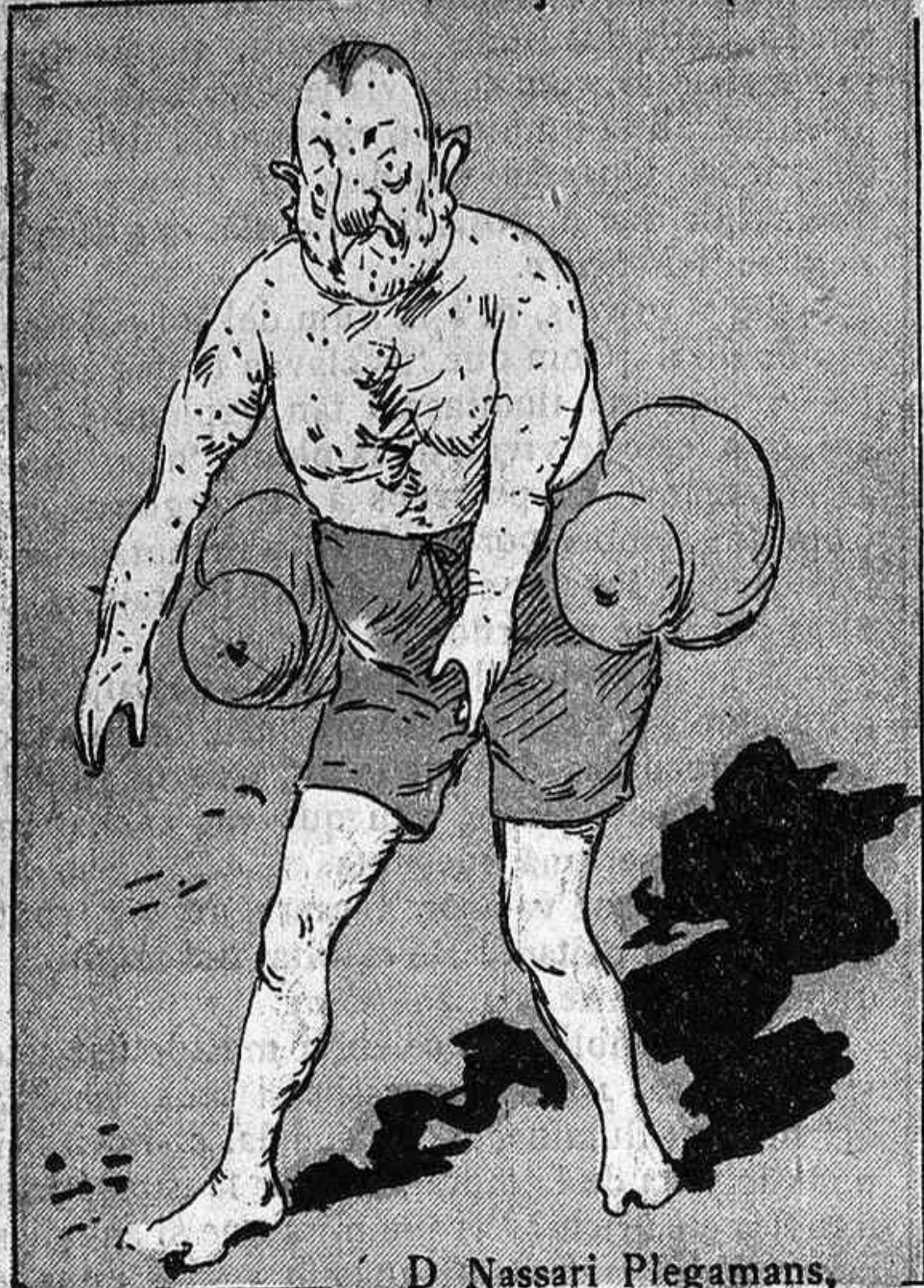

LA QUE S'ENS
PREPARA.

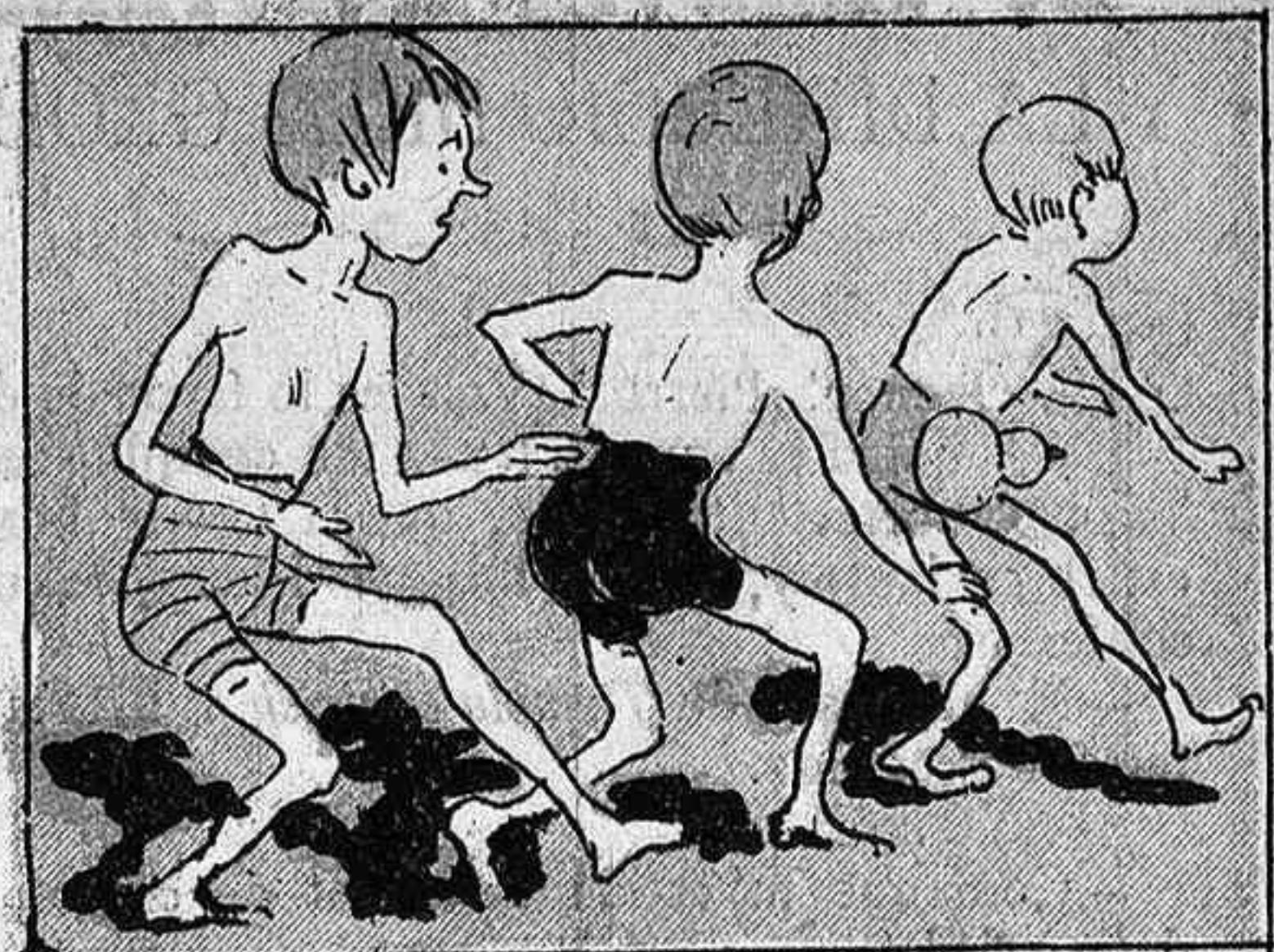
LA "YERDE"

LA BUBONICA.

LOS PRIMERS BANYISTAS

D' Nassari Plegamans,
magatzemista de grans,
el mar, lector, veurel pots;
abont lo portan los granots.

Tota aquesta tropa nana
se banya... per fer *campana*.

Per l' aigua *aquet* no delira;
pero 'l seu amo li tira.

Dos esllanguits modernistes
que la seba han agafat,
de que un home remullat
està à punt de fer conquistas.

De rabiós temperament,
si no 's remulla, s' encèn.

LO TRANVÍA ELÉCTRICH Y LA DIRECCIO DELS GLOBOS

PIERROT! ¡Pierrot! ¿Vols fer lo favor de dirmes quina es aquesta feyna tan complicada que portas entre mans, que ja ta un' hora qu' estich parlante y, com si 't diguès Llúcia, tu no 'm contestas?

—M' haguessim dit *Tranvia elèctrich*, t' hauria contestat desseguida.

—Y aixó?

—Com que m' estich calentant de cascós, pera descubrir la direcció dels globos.

—Ara sí que no t' entenç. ¿Quina relació tè 'l tranvía elèctrich ab la direcció dels...

—La mateixa que la mort ab la vida. Mira, Tomasa; si jo 'm basquejo pera descubrir la direcció dels globos, no es per' que diguin las Academias que soch un sabi, sino per escaparme dels mals jochs del tranvía elèctrich.

—Pero ¿no diuhen qu' aqueix tranvíia representa al Progrés?

—Si s' expressan perque corre mes qu' un mal esperit, bueno; pero per lo demés, no representa altra cosa que l' ambició d' una Companyia, que no 's preocupa de que 'ls seus vehiculs nos aixafin com una coca. Si jo no invento la direcció dels globos, estèm perduts.

—Y qué lograrás ab aixó?

—Mirarme 'l tranvíia elèctrich á vista de pájaro. Lo qu' es à peu, jo per las Ramb'as no hi passo. Si vols englobarte ab mí, ja ho sabs, disposa...

—¡Pierrot, jo, com à carinyosa muller teva, penso no abandonarte mai, encare que vulguis portarme á la fonda, pero hi sentit dir que l' arcalde havia donat ordres pera que 'l tal tranvíia moderés la seva velocitat...

—¡Això has sentit dir! ¡Donchs ja pots assegurar qu' ara anirà mes depressa que mai! Ja ho tinch reparat: quan los arcaldes donan un' ordre, augmentan los abusos. Aquí basta qu' una autoritat mani naps, pera que nosaltres fem cols ¿Que no sabs lo que pasa aquí à casa? Quan jo, en us de la meva autoritat marital, te mano que 'm donguis lo dinar á las dotze, tu no me 'l posas á taula fins á las sis de la tarde.

—Sempre tan exagerat..

—Ja 'm faig càrrec de que en tenen la culpa las vehíñas, pero...

—Pero quan se vol mal á un gos se li diu qu' es rabiós. Ja veurás com lo tranvíia elèctrich anirà á pas de tortuga, y no mes aixafará, á n' aquells que, per favor, demanin que 'ls tregui d' aquet mon de monas.

—¡Ca, sombrero! Sent inglesos los seus amos, caminará sempre com un llamp. No veus que 'ls inglesos estan acostumats á corre darrera dels seus deutors...

—Vamos, vamos, que aquets tranvías deixan enrera als antichs.

—¡Es clar! ¡Com que corren mes!

—No vull dir aixó: Me refereixo á la comoditat,

á la iluminació.. Home, home, no poden compararse aquells dos llums de petroli, que sempre feyan mala cara, com si 'ls viatgers no haguessin pagat lo bitllet, ab la iluminació expléndida dels tranvías elèctrichs. Quantas vegadas, tu mateix t' havias queixat de que ni posantse al costat del llum podia llegirse 'l *Noticiero*.

—Bé, si tu vols, ni á la llum del sol pot llegirsen cap de diari ¡Com que 'ns clavan tantas garrofes!... Pero d' aquella iluminació tan expléndida dels d' ara, tots los que vivim de la ploma 'ns en queixém amargament. Es posarnos á la vergonya pública. Com que sempre portém la roba revertada per variis bandas, los passatgers, durant lo trajecte, no fan altra cosa que mirarnos los forats.

—Aixó es preferible á que molts passatgers pessiguin, com avants, á la senyora que tinguin al costat. No t' enrecordas d' aquella nit, que un capellá va atrevirse á pessigarme, y tu que vas adonarten vas ferlo sortir per una finestreta..

—Prou, y que va anar á caure de cap contra 'l tronch d' un plátano! De resultas del tanto va estar quinze dias sense pogué celebrar...

—Pero 'l públich va celebrar molt lo teu acte.

—Tomasa, ¿sabs que casi-casi tens rahó? ¿Sabs qu' aqueixa iluminació expléndida, casi-casi baix lo punt de vista de la moral, me 'ls fa simpàtichs los tranvías elèctrichs? Perque mira que si aquellas plataformas dels antichs poguessin parlar... que 'n dirían de cosas!

—Y después, Pierrot, los lladres se valian d' aquella obscuritat pera robar agullas y portamonetas. Y quan plovía, 't mullavas..

—Y 't torravas, quan feya sol. Ja ho veig, Tomasa, si 'ls tranvias elèctrichs anessin mes poch á poch y no atropellessin als viandants, foran una gran cosa. Pero encare que 'ls toleri, no estarà de mes que continuhi las investigacions sobre la direcció dels globos.

—¡Vaya una manía!

—No ho creguis, Tomasa; ab tranvíia ó sense, estém sobre un volcà. Y avants de cremarnos, com que 'l qu' està cremat, es capás de fer cent mil desgracias... y un hom, per altra part, té por de perdes, valdrá més que per alló de que *ni de bromas ni de veras, ab ton senyor vulgas partir peras, nos enfílem al globo*, y que vinguin quan vulguin.

—Pero ¿qui es qu' ha de venir?

—Si no dormissis al meu costat, sobre l' únic matalás de llana que 'ns queda, 't diría, Tomasa, que dorms á la palla. No t' has enterat, desgraciada, de que un senyor de Madrit que 's diu Vilaverda y que jo li diría Vilamer... nos vol treure hasta la última gota de such. Si, dona, aixís com lo Júpiter tonante llenava manats de llamps y centelles aqueix vol llenar feixos de recaudadors de contribucions á totes las provincias.

—Donchs, digas que si l' un era tonante l' altre es un tunante.

—Justament, Tomasa. Si 's diu qu' hasta ha posat una contribució als que recullen burillas...

—¡Verge Santíssima! ¡Pobres homes!

—Diu que tenia por que 's fessin massa richs.

Per lo tant, noya, nosaltres, avants de que 'ls recaudadors se 'ns emportin, d' ordre del Sr. Vilaverda las pobresas que tenim á casa, las posarem al

globo, nos enfiarém nosaltres al aerostato, y quan estiguém enlavrats, si algún recaudador nos fá senya ab la mà, quebaixém pera donarli quartos, li contestarém fort, ben fort, pera que 'ns sentin desde Madrid:

— ¡Digui al Sr. Vilaverda, que si vol cobrar, que puji aquí dalt!

Pierrot de LA TOMASA.

EPÍGRAMA

— ¡Mare! ¡mare!

— ¿Qué?

— En Peret...

— ¡Vaja acaba! ¿Qué ha sigut?

— Ha pegat al geperut.

— ¡Pobre home! Si que es mal fet.

TERCETO

Composició molt galana
feta ab música de *pas*,
perque es un *pas-triple* gras
que se sent cada setmana.

Tuyetas de ci 'l Quirse
s' ha casat ab en Francesch.
Jo, que conech á la Tuyas,
dich: Francesch, ¡ja estás ben fresch!

Al cassino, cada festa
anava á ballá ab en Piu:
un xicot que la sab llarga;
un xicot que 's pert, de viu.

Ella n' estava ben boja
per en Piu, son ballador;
y encegada no notava
que 'n Piu era molt traydor.

De que 'n Piu y la Tuyetas
sestejavan d' amagat,
n' anava plena la vila...
¡Bé massa 'ls ho han criticat!

— ¡Quin escàndo!, tothom deya;
— ¡Quina móssa! deyan molts...
Més, ella, ¡dáli que dàli!
A totas feya la pòls.

Sa mare, prou la renyava...
No seya cas de cap reny...
— Veyám, sa mare li deya,
Tuyetas, si posas seny.

Ara, 'n Piu y la Tuyetas
fá temps—diuhen—que han renyit;
emprò, aprop de la iïera
els ha vist a'gú, de nit.

Com del *rum-rum* que corria
tothom n' haguè un xich d' esment,
ell y ella ván fer de modo
que no 'n parles més la gent.

La mare d' ella, confiada,
no haventli de fer cap reny,
và dir i:— Veyám. Tuyetas,
si haurás per si posat seny.

En Francesch vā demanarla.
quan en Piu la va deixar...
La mare d' ella, ¡que tova
poguentla al fi acomoda!

Més, com que 'n Piu y la Tuyetas
fan *terceto* ab en Francesch,
es per això que jo deya:

— ¡Ay, Francesch, qu' estás ben
(fresch)!

PEPET DEL CARRIL.

Comprant la teca á la tenda,
may li venia d' un quart...
La major part de mijdias
feya 'l diná una hora tart.

Sa mare, prou la renyava...
No seya cas de cap reny.
— Veyám li deya sa mare,
Tuyetas, quan iindrás seny.

A LA LLUNA DE VALENCIA

No solament en la nostra terra, en tota la Península ne té fama la lluna de Valencia. ¿Voldria dir asó qu' es different la lluna de nostre país? ¿Volgueren significar los nostres avis que es mes bell lo astre de la nit de la ciutat del Turia qu' el de altres parts? No hi há tal. Per esta paraula doném á entendre los espanyols, que la persona á qui pugam referirnos ha tingut mal èxit en qualsevol empresa, qu' en ha eixit mal, que s' ha arruinat, que s' ha quedat en mitj de lo carrer, com solém dirne, etc.

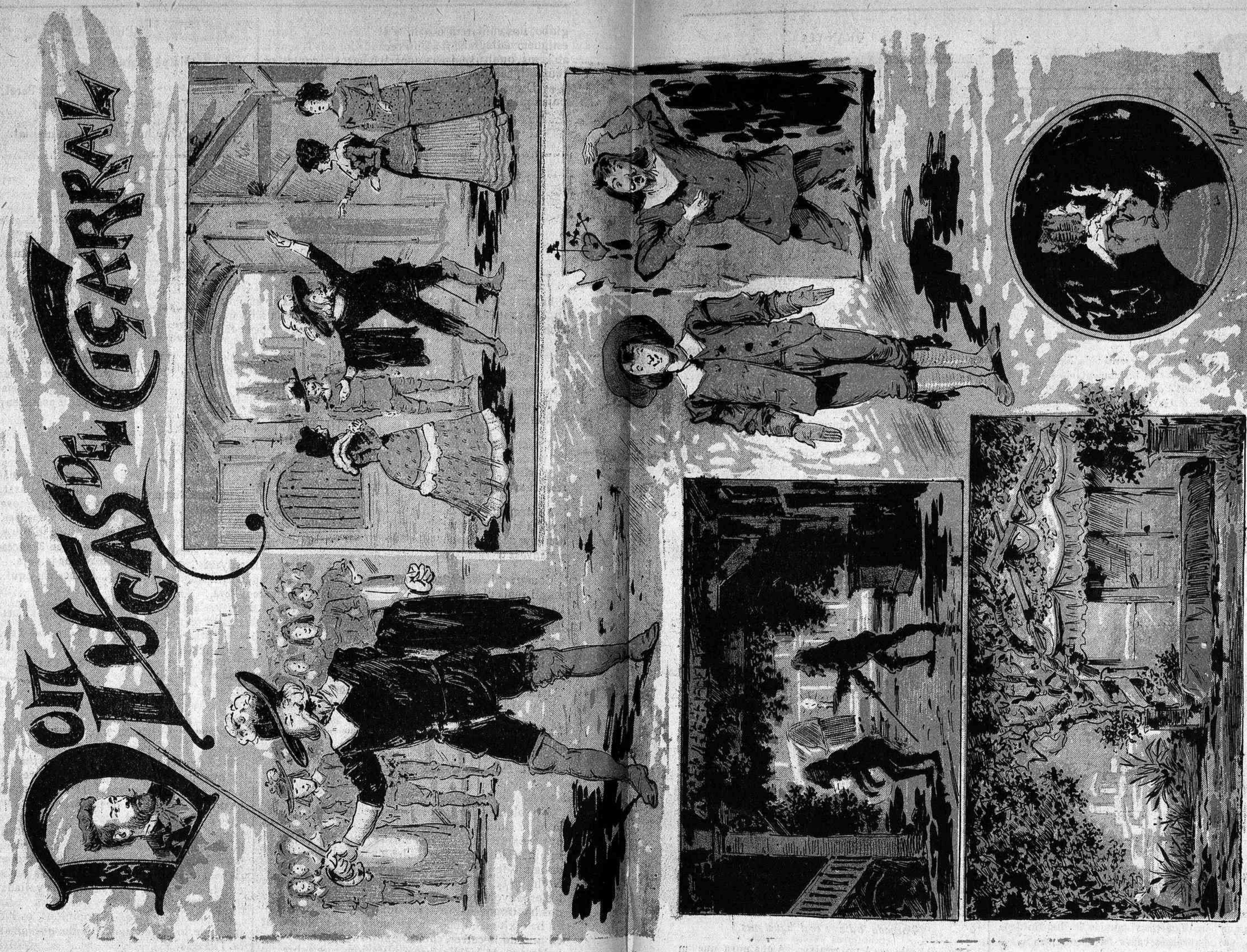
Moltes son les divèrses esplicacions que sobra lo

seu origen s' ha donat a la frase á la lluna de Valencia. La que mes probabilitats d' acert presenta, á nostre parer, es la que diu; que ab l' antiga costum que en nostre pàtria hi havia de tancar totes les nits les portes de la ciutat al tòch d' oracions, quan apareixia la falla dalt la torre apellada Micalet, donant llòch á que molts habitadors de la mateixa se vejessen obligats á pasarne la nit al ras en una replasseta que, rodejada de banchs ahont dormien, n' hi havia per ahont avuy está la entrada de l' Alamera, á la vallada de lo pònt del Real.

Tal, segons razonables opiniós, es l' origen verdader de lo refrà que 's diu de quedarse á la lluna de Valencia.

LA TOMASA DOS GRANS EXITS TEATRO GIVOLI

Per J. LLOPART

Sarsuela en 3 actes arreglo de la célebre obra de Rojas Zorrilla per los Srs. Luceño y Shaw, amb música del notable musicista català Amadeu Vives.

LIRICH

Per haver cumplert sos compromisos ab la Empresa d' aquet teatro, diumenje últim se despedí la companyia Thuillier-Cobeña que ab mes honra que profit, ha donat las funcions compromesas.

En la passada setmana s' estrená un drama titulat *Rosario*, que ab tot y anunciar los cartells que era *precioso*, no hi sapiguerem veure la *preciositat*.

Sols s' aguantá una nit en lo cartell en *justo premio a su... belleza*.

TIVOLI

Com siga que *Don Lucas del Cigarral* cada dia obté major èxit, degut sens dupte à la rica instrumentació de la partitura, se ve representant à diari, havent alternat en sus representacions ab la Srita. Gurina y Sr. Casañas que desempenyavan los personatges D.ª Isabel y Pedro respectivament, la Srita. Domingo y Sr. Simonetti que ab acert desempenyan sos roles.

CATALUNYA

L' èxit de la companyia Gravina ha sigut sens dupte la opereta de Offenbach *La bella profumiera*, d' argument sumament pujat de tò y que ab tot, ha sigut del complert agrado de la concurrencia que cada dia en major número ha assistit demanant ab verdader entusiasme la repetició de varias pessas musicals, entre elles un preciós vals en lo final del segón acte que cantan ab molta discrecio los artistas de la companyia y tocan y executan ab sens igual *desenfado*, de manera que sembla se trobin sols y á... las foscas.

La música de dita opereta, es fresca y joganera com de dit célebre compositor Offenbach, un dels mestres mes notables que hi ha hagut per aquest genero.

Dimars tingué lloch lo benefici del Director de la companyia Sr. Gravina, qui á pesar de las circunstancias anormals que hi han hagut en la passada setmana se veié favorescudissim, evidenciantse las moltas simpatias que s' ha captat en la curta temporada que ha actuat en aquet teatro.

De lo programa que executá, ne formá part una parodia del segón quadro del quart acte de la ópera *Il Trovatore*, que mes que propia pera serata d' onore ho fora pera ignorantada.

(No li alabém lo gust, per mes que demostrá possehir molta xispa.)

Pera avuy anuncia lo seu benefici la simpática tiple Srita. Morosini, que ha escullit la preciosa opereta de Offenbach, *La bella profumiera*.

Creyém que sos admiradors, correspondrán degudament.

Pera demà s' anuncia l' estreno en Espanya de una opereta de gran espectacle titulada *Le 5 parti del mondo*.

Com siga que pera diumenje s' anuncia lo despido de la companyia, no compreném com s' ha deixat pera tan á ultima hora, un estreno de obra que á resultar, hauria donat entradas.

GRAN-VIA

Diumenje se despedí la companyia comich lírica que ab tan aplauso y sort hi ha travallat durant 10 meses consecutius.

No cal dir que entre las obras executadas hi figuraven *Gigantes y Cabezudos* y *La buena sombra*, las que han arrivat á la 170ª representació.

Interin lo Sr. Güell prepara companyia nova que sabé tracta de portar *algo* extraordinari y que cridi l' atenció, pera dissapte y diumenje proxim anuncia ópera italiana ab un *quarteto* escullidissim, ja que está compost de las Sras. Nandini y Gay y Srs. Morini y Mestres, baix la direcció del mtre. Petri, sent las óperas designadas *Il Pagliacci*, *Cavallería rusticana* y *Gli Ugonotti*.

NOU RETIRO

La companyia lírica que actúa en aquet teatro, desde dimars conta ab lo refors de la tiple Srita. Ortiz y se anuncia ademés lo debut de la Sra. Raso, y en quant à novetats teatrals, pera avuy hi ha en porta l' estreno de *Varietés*, desproposit cómich líric en un acte y varios quadros, original dels Srs. Montesinos y Frutos ab música dels mestres Zavala y Lleó, qual obra sigué estrenada ab gran èxit en Madrid en lo mes de Mars últim.

JARDI ESPANYOL

Ab tot y lluytar ab las anormals circumstancies, la Empresa d' aquet punt de recreo no 's dona per vensuda, y á una gran varietat de cartell, procura que la companyia sigui tot lo nutrida possible, per lo que desde ahir ne forma part la graciosa tiple Srita. Quetcuti, ventatjosament coneguda de nosaltres.

UN CÓMIC RETIRAT.

AUBADA

Li plau passar las vetllas, falaguera,
Ab son bras nu giravoltant mon coll,
Y aclucadeta d' ulls li plau deixarme
Sobre m' espalha reposar son front.

Li plau sentir com jo li llix llavoras
Las historias galants dels trobadors
Qu' en son llibre de gestas amorosas
Ne conta 'l Monjo de las illas d' or.

Y 'ns plau als dos passar aixis las vetllas
Ella escoltantme, jo llegint, tots so's
Si no es l' amor que 'ns ve à fer companyia
Arraullit y sentat entre tots dos.

VICTOR BALAGUER.

CORRESPONDENCIA

(Tancada i dia 1 er d' aquet mes.)

Son publicables: «A un ricatxo» «A una noya que 'm conquista» y «A una... solfa».

LA TOMASA
TREMOLINS

La cosa s' embolica.

Lo qu' es jo, per are
no surto de casa.

Aquet tal Blasco y Banyas
porta malas intencions

Aixó no es res, fra Candela:
¡Déu 'ns guarda y en Silvela!

A una noya que 'm conquista

Doncelleta, empedernida
missatjera del amor,
creus que m' has robat lo cor
y jo 'l cor ja 'l tinch à dida.

Encara que ré escatimo
lo meu cor no te 'l daré,
perque d' això sols ne tè
'l qu' estima, y jo no estimo.

Si, omitint mon geni adust
me preguntas:—Bé ¿t' agrado?—
Jo 't respondré ab desenfado:
—Sí; pero... no 'm vens de gust.

Te trobo guapa en excés;
te trobo molt seductora;
mes també 't trobo .. à tot hora
fent los gegants pels carrès —

Y ro creguis ara tu,

que t' aburreixi ab descaro;
jo tinch lo genit tan raro...
que no aburreixo à ningú.

Si vols contá á tas vehinas
que per tu jo estich mitj mort,
no ho podrás dir de tot cor
si no 'm fas beure matzinas.

Si 't plau sé d' un tros de bronze
ja 'm deixo posar l' albarda
lo dijous à mitja tarda...
ò siga per 'llà à las onze.

Con que si per rahons varias
m' ho demanas net y clar,
te duré al peu del altar...
à veurer las lluminarias;

y després, con sé qu' imitas
als que gastan carruatje,

anirèm à fè un viatje...
quan dormint somiem truitas.

Passarém bé las diadas
;de ditzosos si 'n viurém!
Aixó, si es que no 'ns matém
à pessichs y... à bofetadas.

Y fins te diré una cosa:
que si aixís plau à tots dos,
tu 'm dirás:—;Oh, 'l meu espós!—
Jo 't diré:—;La meva esposa!...

Mes ècasar? ;Quinas cansons!
No 'm xafarás la guitarra.
Tu ets dona que gasta... BARRA,
jo gasto. , pa de crostons.

A. RÍUS VIDAL

Campanadas

Telegrafian de Londres que 'l primer minstre Salisbury acaba de fer un descubriment quimich en son laboratori d' Hasford, ahont passa las horas que li deixan lliures sas ocupacions.

Ministres que tenen temps pera fer descubriments quimichs no poden valer una pipada de tabaco.

Los bons son los nostres, que sols descubreixen la manera de deixarnos ab la pell y l' os, sent ademes una especialitat pe 'ls cataplasmas.

¡Descubriments quimichs?

¡Ab quinas tonterias s' entretenen los ministres inglesos.

Lo dissapte passat fou un dia de dol pera Badalona.

Dos bandos politichs, que 's portan odis africans, s' abranoren y hi haguè derramament de sang.

Un dels dos grups reb las inspiracions d' un fabricant de galetes.

No es estrany, donchs, que 's repartissin galetes, de tan funestos resultats.

Aprenguin de distingir los que sortieren mal ferits de la lluya, y si poden comptarho, apartinse d' aqueixa farsa que s' anomena política y d' aquet terrible mal titulat caciquisme.

Alabat per tothom ha sigut lo discurs que pronuncià 'l altre dia en lo Congrés lo Sr. Romero Robledo.

Tothom ha convingut en que va posar lo dit à la llaga. Llástima que 's tinga de repetir un cop mes: ¡Paraulas, paraulas y paraulas!

En la oposició son uns grans homes y al trobarse al candelerol tots patcixen dels mateixos vics.

En lo meeting revisionista celebrat diumenje passat en lo teatro Nou Retiro, l' orador Isart Bula, entussiasmantse per graus, va fer caure primer una copa y luego una ampolla, plena d' ayqua, sobre 'ls papers del inspector Pel ez que 's trovava à la taula de la Presidencia prenenot notas.

Pot dirse, donchs que 'l bon Pelaez, va portar los *papers mullats* al Sr. Marina.

Lo Sr. Romero Robledo digué en lo Congrés que havent-se perdut la meitat dels dominis espanyols, tal vegada bastaria una lleugera indicació à la Reyna pera que cedis part de la llista civil.

Lo Sr. Puigcerver: La Reyna va fer ja 'l sacrifici d' un milló al principi de la guerra.

Lo Sr. Romero: Potser la Reyna l' augmentarà. No s' han de posar entrebanchs à la seva iniciativa.

Té rahó 'l senyor Romero.

No 'l preocupin à n' en Puigcerver los sacrificis dels altres, si no vol trobarse en lo cas d' aquell arcalde que va morir de pena perque à un vehi del seu poble li feren la hermilla curta.

Diguin lo que vulguin los senyors vidriers, à nosaltres no 'ns enganyan.

Han buscat tots los medis, tant del cel com de la terra, pera deixarnos sense un vidre.

Fa pocas setmanas, una forta pedregada, vinguda del cel, va fer molts vidres à micas. Ara 'ls xicots movent gran gatzara, han trencat à cops de pedra infinitat de vidres dels balcons y fanals de la ciutat.

Senyors vidriers, se 'ls felicita perque no s' entendrán de feyna.

Pero consti, qu' han precipitat los aconteixements, perque farán lo seu Agost, quan tot just comensa 'l Juliol.

Y consti també que Barcelona pateix de *mal de pedra*.

Una imprudencia del *Brusi*:

Deya dilluns passat lo diari d' en Mañé y Flaquer:
Sembla que bon número de pares dels joves que s' instruyen en lo col·legi del Sagrat Cor de Jesús s' han anat á oferir pera acudir personalment á la defensa dels que ab tant zel, inteligença y abnegació cuydan de la ensenyansa dels seus fills, ja que 'ls indigna que 's vegin atropellats sense motiu ni pretext dels que consideran dignes de tota consideració y respecte».

Prescindint de la imprudencia que representa semblant noticia en los moments actuals, lo que creurá tota persona sensata es que 'ls pares dels alumnos del esmentat col·legi, lo que far n' es treurels del establiment dels jesuitas, en prevenció de futurs aconteixements.

Pares tan beneysts com los que vol pintarnos, sols existeixen en lo magi del *Brusi*.

* *

Segons ha denunciat lo periódich «El Porvenir Navarro» en un col·legi d' escolapis, de Pamplona, ha ocorregut un escandalós abús.

Tractantse de escolapis que tenen al seu cuidado un tendre remat d' alumnos, ja pot suposarse de quin abús se tracta.

Los pares que tenen fills en l' esmentat col·legi han corrugut á treurels.

Si 'l *Brusi* s' ocupa del fet, dirá que 'ls pares van anar encare á felicitar als escolapis, del mateix modo qu' ha manifestat que 'ls jesuitas del Sagrat Cor havian rebut de part dels pares dels seus deixeples, oferiments de defensarlos contra las iras del poble.

¡Quina falta fan unas bonas estisoras pera castigar als que abusan de las criaturas que tenen confiadas! y pera tal·lar las *pomas* dels que tan malament las emplean!

* *

L' altre dia á Madrit un tranvia elèctrich va destrossar un carro, matant la mula que 'l tirava.

Es de suposar que l' Arcalde de Madrit, hauria també donat ordre pera que 'ls cotxes elèctrichs moderessin la marxa y que la Empresa del tranvia ascoltarria l' ordre com qui sent ploure, com ha passat aqui ab la dictada pe 'l senyor Robert.

A n' aqueixas Companyias, que perque son poderosas s' han posat lo mon per barret, no fora estrany que 'l públich cansat de las *rodas* dels seus cotxes las enjégues á rodar.

* *

Lo dia primer d' aquet mes va pendre posessió 'l nou Ajuntament d' aquesta ciutat.

Cosa estranya: Los tinents d' arcalte que fiis ara havian sigut elegits per la Corporació, foren nombrats aquesta vaga, de real ordre.

Y 'l Gobern continua dilent qu' es descentralisador.

Pera afirmar semblant heretja es precis que 'l govern no estigui en lo seu centre.

Acostumat á las pràcticas religiosas, nos vol fer combregar ab rodas de molí.

* *

A Narbona han sigut molt ben rebudas las societats corals catalanas.

'S han donat entusiastas viscás á Catalunya!

¡Quina llàstima que tots los catalans no haguém pogut accompanyar als coristas en son viatje y quin' llàstima també que tots plegats no poguém quedarnos en la nació veïna!

Con tal de no ser víctimas de l' obra d' en Vilaverde, faríam qualsevol cosa.

* *

Sembla que son molts los politichs que abandonan las fílas d' en Silvela y en Polla-vella, en vista de que cumplen al revés lo programa anunciat á so de bombo y platerets.

Aquets dos pares de la patria, en lloc de portarnos l' anhelada regeneració s' entretenen representant á ciencia y paciencia del pais, lo drama de mala baba, en 3 actes de pressupostos arruinadors y epilech de garrotadas, que porta per titul «Ensarronada fl de sige».

Recomaném al públich que acudeixi á la representació, provehit de tomátechs podrits y patatas.

* *

Diu «El Noticiero Universal» en sa edició de la nit de dilluns passat, al ocuparse de l' arrivada del «Patricio de Satrustegui», que 'l general Rios li havia fet manifestacions respecte del destacament de Baler, que per patriotisme tenia de callar.

Y com que segons sembla, aquestas manifestacions se refereixen á que 'ls frares assassinaren al capitá Las Morenas y al tinent Sr. Alonso, ja saben los lectors lo que enten lo Sr. Peris Mencheta per patriotisme: Callarse 'ls assassinats quan han sigut comesos pe 'ls frares.

Per algo es parent d' un bisbe 'l Director del Noticiero.

* *

A Londres ha tingut lloc un curiós proces entre un periodista y un actor.

L' actor se queixava de que 'l periodista havia negat lo seu talent, usant paraulas un poch duras.

Nombrat un jurat pera calificar lo mérit del esmentat artista, lo fallo no fou gayre favorable al actor, puig en lo fallo se reconeixia qu' era un artista *di camama*.

Pero 'l tribunal, apreciant per altra part que la critica no deu arrivar may á l' insult, no ha accedit á una indemnisió de 125.000 franchs en concepte de danys y perjudicis com pretenia l' autor, pero ha obligat al periodista á abonar 5 centims al artista criticat.

Si aqueix tribunal arriba á fallar en lo procés de la Supripanta, á n' el nostre amich Ximeno en lloc de condempnarlo á desterro 'l hauria condempnat á racció diaria de pollastre y á donar tres surras al seu contrincant.

Telegramas**Del nostre servei... obligatori**

Gabinet dels bunyols: Garrotadas, tiros, punyaladas... morts y ferits. Nos hem convensut de que som tres personas distintas y una sola calamitat verdadera.

Filvela, Pollavella y Durán y Bledas.

Galliner nacional: Per aixerop de bech no hi ha cap gall com jo; pero ja se sab lo qu' es 'l aixerop de bech... moltes paraulas y pocas obras.

Mero Bledo.

Rio Revuelto: Un govern com aquet es 'l que 'ns convenia Ell ha sigut causa de la may prou alabada trencadissa de vidres. Que per molts anys pugui fer semblants obras.

Gremi de Vidriers.

Brusi: Tenim noticia de que varios pares dels deixeples de 'ls jesuitas están que treuen foch pe'ls caixals, al veure que s' amenassa als mestres dels seus vástagos. Pera la seva defensa 'ls han ofert xeringas, mánechs d' escombra y otras armas ofensivas.

Romansos.

Pamplona: Seguim fent de las nostras. no respectant las criatures que se 'ns confian. Al cap de vall la culpa no es nostra: qui no vulgui pols que no vagi á l' era.

Eskol-Apis.

D. Lucas del Cigarral

Acto tercero.
Preludio.

A. Vives.

SECCIO DE TRENCÀ - CLOSCAS

CONVERSA

—Hola, Pep, ascolteu: ¿Quan hi ha d'
aqui al vostre poble? —A caball arriva-
reu al cap de tres quarts; pero Tomàs,
no us confonguéu: vull dir en lo tren.
—Ja ja.—Y tant mudat ahont aneu?
—Al poble que vos heu dit —Y que hi
aneu à fer? —També vos mateix ho heu
dit avants; qu' es la festa major.

Un de San Gervasi.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 — Nom d' home.
- 1 7 6 2 4 3 — Ciutat Alemana
- 1 1 3 4 3 — Plasa de Barcelona
- 6 7 5 3 — Poble català
- 3 1 1 — Planta
- 5 7 — Nota musical
- 4 — Consonant

R. G. G.

GEROGLIFICH

XI

HOME

I

K S A K

Un de Lleyda.

LA TOMASA

PERÍODIC FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de Suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre	1'50 pts.
Extranger id	2 50 >
Número corrent	0'10 >

Tota reclamació podrà dirigir-se á la
Administració y Redacció

6, CARRER DE S. RAMÓN, 6